

Тілдің міндеті — ақылдың аңдауын аңдағанынша, қиялдың меңзеуін меңзегенінше, көңілдің түйін түйгенінше айтуға жарау.

Ахмет Байтұрсынұлы

Ана тілі – халық болып жасалғаннан бері жан дүниесінің айнасы, өсіп-өніп, түрлене беретін, мәңгі құламайтын бәйтерегі.

Жүсіпбек Аймауытұлы

Тіл — жұрттың жаны. Тілінен айырылған жұрт — жойылған жұрт.

Халел Досмұхамедұлы

Ана тілі – қайнаған қанның, қиналған жанның, толғантқан көңілдің, лүпілдеген жүректің сығындысы, онда дәм де, мән де болу керек.

Сұлтанмахмұт Торайғыров

Қазақ тілінен асыл, қазақ тілінен бай тіл жоқ. Сол ата-бабаның тілі болған қазақ тілін осы күнгі қазақтың жалғыз білмейді. Егер қазақ тілін білсе, дін де осында, ғылым-білім де осында.

Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы

Кеңсе тілі қазақша болмай, іс оңбайды.

Сәкен Сейфуллин

Тіл байлығы, тіл тазалығы – ұлт қасиетінің, салт-санасының негізгі өнеге белгісі.

Бауыржан Момышұлы

Біз тілімізді қанша сақтасақ, ұлтымызды да сонша сақтаған боламыз.

Ғұмар Қараш

Нағыз түрік затты халық тілі – біздің қазақта.

Әлихан Бөкейхан

...Көген көз қазағыма қаратып, мінбе құрып, сол мінбеге шығарып: "Ақырғы діліңізді айтыңызшы, Мұхтар!" – десе, тілімнің ұшында жүрген сөз төмендегіше: тас үгітіліп құмға айналады, темір тозады, ұрпақ озады, дүниеде өлмейтін сөз ғана, халқымызбен бірге жасасып келе жатқан мұра сөзімізді арзандатып алмайық.

Мұхтар Әуезов

...Біз де тіліміз бұзылмай сақталуын тілесек, өзгелерше әуелі ана тілімізбен оқытып, сонан соң басқаша оқытуға тиіспіз.

Ахмет Байтұрсынұлы

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі

Ғылым комитеті

Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институты

Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамы

БАҒДАРЛАМА

**«ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ЖАЗУЫ: ЕМЛЕ,
ТЕРМИНТАНУ ЖӘНЕ ОНОМАСТИКА»**

атты

республикалық ғылыми-практикалық конференция

Алматы
2018

Жұмыс тәртібі:

Қатысушыларды тіркеу	–	9:00 - 9:30
Көрме тамашалау	–	9:30 - 10:00
Пленарлық отырыс	–	10:00 - 13:00
Түскі ас	–	13:00 - 14:00

Регламент:

Құттықтау	– 5 минут
Бас баяндама	– 10 минут
Баяндама	– 7 минут

Конференция 2018 жылдың 5 қыркүйегінде Алматы қаласы, Құрманғазы көшесі 29, «Ғылым ордасы» кешеніне қарасты Қысқы бақта сағат 10⁰⁰-де басталады.

Ұйымдастыру алқасы

КІРІСПЕ СӨЗ

Қажыбек Ерден – А. Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының директоры, ф.ғ.д., профессор, Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының корреспондент мүшесі

ҚҰТТЫҚТАУ СӨЗ

Сағадиев Ерлан Кенжеғалиұлы – Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрі

Мұхамедиұлы Арыстанбек – Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрі

Жұрынов Мұрат Жұрынов – Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының президенті

Айтбаев Өмірзақ Айтбаев – Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамының президенті, ҚР ҰҒА академигі, ф.ғ.д., профессор

БАС БАЯНДАМА

Қажыбек Ерден – А. Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының директоры, ф.ғ.д., профессор, Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының корреспондент мүшесі

Ахмет Байтұрсынұлының тілтанымдық ілімі – қазіргі тілдік реформаның негізі

БАЯНДАМАЛАР

Қалижанов Уәлихан - М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының директоры, академик

Әліпби – замана сұранысы

Уәли Нұргелді – А. Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері, ф.ғ.д., профессор

Ұлттық жазудың ұлы тіні

Оразбаева Фаузия – Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің профессоры, ф.ғ.д.

Қазақ жазуы: ұлттық бірегейлік пен емелік тұтастық

Құрманбайұлы Шерубай – «Астана» халықаралық қаржы орталығы Әкімшілік департаменті директорының орынбасары, ф.ғ.д., профессор

Ахмет Байтұрсынұлының кірме терминдерді қабылдау мен жазу ұстанымы

Ісімақова Айгүл – М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас ғылыми қызметкері, ф.ғ.д., профессор

Ахмет Байтұрсынұлы ұстанымдары және жаңа емле

Рысберген Қыздархан – А. Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері, ф.ғ.д., профессор

Ономастикалық атауларды латын графикасына көшірудің ғылыми-ұйымдастыру іс-шаралары жөнінде

Салқынбай Анар – әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің профессоры, ф.ғ.д.

Емле тіл табиғатын таныта алса игі

Қапалбеков Бижомарт – Мемлекеттік тілді дамыту институтының бас директоры, ф.ғ.к.

Қазақ әліпбиін латын қарпіне көшірудің төте жолы